

KAWKA (27) *sb f*

f (25), *m* (2) [*w funkcji n-pers*].

-w- (25), -f- (2).

kaw- (18), kâw- (2) *Murm, KmitaSpit*; końcowe *a jasne*.

sg N kawka (9). $\diamond$ *G* kawki (1). $\diamond$ *D* kawce (1). $\diamond$ *A* kawkę (3) [*w tym: -ą* (1)]. $\diamond$ *I* kawką (1). $\diamond$ *pl N* kawki (3). $\diamond$ *G* kawek (1). $\diamond$ *D* kawk(a)m (1). $\diamond$ *A* kawki (6). $\diamond$ *I* kawkami (1).

Sł stp notuje, Cn s.v. kawa, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) – XVIII w.

Dem. od „1. kawa”; z neutralizacją funkcji deminutywnej:

1. *zool. Coloeus monedula L.; kawka pospolita, ptak wielkości gołębia z rodziny krukowatych (Corvidae); monedula (a. monetula) Murm, BartBydż, Mącz, Calep, Cn; gracus Mącz, Calep, Cn; garrulus BartBydż; graeculus Mącz; cornicula, graculus, parva cornix Cn* (24) : *Murm* 86; *BartBydż* 63, 86; *Wnoczy łobie pożywienia łzuka. Kawkam/ gołębiom/ y wroblo^m iaycza wypija. FalZioł* IV 24b, IV 24b; *Na ołtatu podkurzaćie gi Dymem/ áby Páiący/ nietoperze/ káwki/ y muchy od niego wćiekáły. KrowObr* 103v; *Sokoł twárdo zwiázány dzwonki y pęczcámi/ Teraz iuż wolno buia gdzieś łobie s káwkámi. RejWiz* 126; *RejFig* Aa6v [2 r.], Cc5; *Caprimulgus, Nieyáki ptak káwce podobny/ ktory w nocy mléko v kós wyfífa. Mącz* 37b, 147c, 230d; *RejZwierc* 274v; *Calep* 460b, 671b; *Idą łroki łwiegotne/ y gębáte wrony/ Y kawek półpolitych łtádá z káždey łtrony. KmitaSpit* A4; *KlonWor* 5 marg.

W porównaniu (1): *Wiecie iák z nimi ociec wáłz pogány gromił/ Iáko Sokoł Gołębie do vpáści gonił. Y w on czás gdy iák Káwki po záfianey roli/ Ogárnęli Miedzyboż chcąc was mieć w niewoli PaprPan* V2v.

W przen (2) :

Zwrot: »kawką wylecieć; w kawki rozlecieć się« = *przepaść, zniknąć* (1; 1): *Bo wiem że czapka pewnie/ będzie páná miáła/ Boć miedzy námi Káwką/ precz nie wyleciáła. RejFig* Ee2; *A łkoro ku polepłzeniu przydzye łwego/ przedłię ze włzytkiego nic/ przedłię z nowu w káwki łie rozłecą ony włzytki przełtráchy łego. RejPos* 248v.

Przen: O głupocie (3) :

Przysłowie: *Iuż w káwki [= plecie głupstwa] moiá páni: iuż we drwá? Cóz widzę? GosłCast* 25.

Zwrot: »wziąć kawkę« = *być wydrwionym, wyjść na głupca* (2): *Prošíłá go áby łey pírwey dołiągł Káwki/ Co łie w dziurze wylągłá pod oknem v łáwki. On łie z okná wychylił/ oná wyłkoczyłá/ Wziął pan Káwkę/ wziął pan Káwkę/ łmieiąc łie kroczyłá. RejFig* Aa6v.

2. *Nierzqdnica* (1) : *Drugi ma piékną żonę á vda łie w káwki/ Biegáiąc po vlicach nie máiąc tám łprawki. RejWiz* 41.

3. *n-pers* (2) : *A gdy łie ták náłázło iż gwałtu nie było/ dáli zá to gárdłá pod miecz Burmiłthrz y dwá Ráyce/ Káwká/ Sieczek/ Szeling. BielKron* 418v.

Zestawienie: *Iakom ya nyezabil robothlywego Maczieya kawką a nym z rziwego [!] marthwego udzielał ZapWar* 1517 nr 2233.

Synonimy: 2. *cudzołoznica, fryjerka, gamratka, kurwa, mercha, nałożnica, nierzqdnica, przyłożnica, sprosnica, wszetecznic*a.

Cf **KAWECZKA**

AL